

Αριθμ. Πρωτ. ΑΝΑΦΟΡΩΝ: 2892
Ημερομ. Κατάθεσης: 27/8/2025

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΠΑΣΟΚ - ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ
ΠΑΡΙΣ ΚΟΥΚΟΥΛΟΠΟΥΛΟΣ
Βουλευτής ν. Κοζάνης

Σάββατο, 23 Αυγούστου 2025

ΑΝΑΦΟΡΑ

Προς: Υπουργό Πολιτισμού, κα Στ. Μενδώνη

Θέμα: «Προτάσεις Δήμου Εορδαίας για το “Σουηδικό” Εργαστήριο Υφαντουργίας στη Βλάστη»

κα Υπουργέ,

Σας καταθέτω ως Αναφορά την αριθμ. 22274/22.8.2025 Επιστολή του Δημάρχου Εορδαίας με θέμα «Αίτημα συνέχισης και ολοκλήρωσης του προγράμματος λειτουργίας του “Σουηδικού” Εργαστηρίου Υφαντουργίας στη Βλάστη, με εξασφάλιση χρηματοδότησης για αποκατάσταση χώρων φιλοξενίας, βοηθητικών χώρων και διαμόρφωση περιβάλλοντος χώρου».

Παραθέτοντας το ιστορικό της ίδρυσης και λειτουργίας του “Σουηδικού” Βλάστης, ο Δήμαρχος με αναλυτική τεκμηρίωση θέτει συγκεκριμένα αιτήματα, αποτυπώνοντας επιπλέον και τα αναμενόμενα οφέλη. «Το “Σουηδικό” Εργαστήριο Υφαντουργίας μπορεί να αποτελέσει: Κέντρο πολιτιστικής παραγωγής για την Εορδαία, πόλο τουριστικής έλξης για τη Δυτική Μακεδονία, μοχλό κοινωνικής και οικονομικής αναγέννησης μετά την απολιγνιτοποίηση» επισημαίνεται στην Επιστολή, με τον Δήμο να διεκδικεί: «1. την έγκριση συνέχισης του προγράμματος 2025–2028, 2. την ένταξη των ανωτέρω εργασιών υποδομών σε κατάλληλο χρηματοδοτικό εργαλείο (ΕΣΠΑ/ΤΑΑ/άλλο), 3. τη σύσταση Ομάδας Έργου (ΥΠΠΟΑ–ΠΑΜ–ΠΑΜ/ΚΕΔΙΒΙΜ–ΠΑΜ/Σχολή Καλών Τεχνών–Δήμος Εορδαίας) για τον επιχειρησιακό σχεδιασμό».

Υπό το ανωτέρω πλαίσιο, παρακαλείσθε, κα Υπουργέ, όπως μελετήσετε τα εκτενώς διαλαμβανόμενα στη συνημμένη Επιστολή και ενημερώσετε τη Βουλή για τις σχετικές αποφάσεις και ενέργειές σας αναφορικά με τις προτάσεις του Δημάρχου Εορδαίας, εξαντλώντας κάθε διαθέσιμο χρηματοδοτικό εργαλείο και όλες τις θεσμικές δυνατότητες για να διασφαλιστεί η αποτελεσματική λειτουργία του “Σουηδικού” Εργαστηρίου Υφαντουργίας στη Βλάστη.

Ο Αναφέρων Βουλευτής

Κουκουλόπουλος Παρασκευάς (Πάρις)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΝΟΜΟΣ ΚΟΖΑΝΗΣ

ΔΗΜΟΣ ΕΟΡΔΑΙΑΣ

Γραφείο Δημάρχου

Ταχ. Διεύθυνση: 25ης Μαρτίου 15

Τηλέφωνο: 246 335 01 00

Fax :246 335 01 50

E-mail: grdhmarxou@ptolemaida.gr

Πτολεμαΐδα 22-8-2025

Αρ. Πρωτ.: 22274

Προς: Υπουργό Πολιτισμού
κ. Λίνα Μενδώνη

Κοινοποίηση:

1. Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης ΠΕΠ
2. Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας-
ΚΕΔΙΒΙΜ
3. Βουλευτές Ν. Κοζάνης

Θέμα: *Αίτημα συνέχισης και ολοκλήρωσης του προγράμματος λειτουργίας του «Σουηδικού» Εργαστήριου Υφαντουργίας στη Βλάστη, με εξασφάλιση χρηματοδότησης για αποκατάσταση χώρων φιλοξενίας, βοηθητικών χώρων και διαμόρφωση περιβάλλοντος χώρου*

Αξιότιμη Υπουργέ Πολιτισμού,

Με το παρόν υπόμνημα θα θέλαμε να θέσουμε υπόψιν σας τα παρακάτω:

Α. Ιστορικό του «Σουηδικού» Βλάστης

Το “Σουηδικό” Εργαστήριο Υφαντουργίας στη Βλάστη ιδρύθηκε ως κοινωνική-αναπτυξιακή πρωτοβουλία της σουηδικής ανθρωπιστικής οργάνωσης **Individuell Människohjälp (IM)** το **1963** και το κτήριο του εργαστηρίου ανεγέρθηκε το **1965**, για την αξιοποίηση της ισχυρής τοπικής υφαντικής παράδοσης και τη δημιουργία εισοδήματος για τις γυναίκες της περιοχής. Η παραγωγική του δραστηριότητα διακόπηκε το **1988**.

Το 2024–2025 το “Σουηδικό” επανήλθε σε λειτουργία με εκπαιδευτικές δράσεις υφαντικής, σε συνεργασία με το **Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας (ΠΔΜ)**, στο πλαίσιο της δράσης «Αναζωογόνηση των τοπικών χειροτεχνικών μονάδων ως κινητήρια δύναμη της ανάπτυξης» που συντονίζει το **Υπουργείο Πολιτισμού** με πόρους του **Ταμείου Ανάκαμψης**.

Με πρωτοβουλία του Δήμου Εορδαίας και του ΠΔΜ/ΚΕΔΙΒΙΜ:

- πραγματοποιήθηκαν **εργασίες συντήρησης και επανενεργοποίησης** του χώρου,
- **ξεκίνησαν θεωρητικά και πρακτικά μαθήματα** υφαντικής (2024–2025),
- διαμορφώθηκε πλαίσιο **δια βίου μάθησης και ανάδειξης άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς**, με συμμετοχή κατοίκων, φοιτητών/τριών και δημιουργών,
- τεκμηριώθηκε το **ενδιαφέρον φορέων και κοινού** όπως φαίνεται από τις ανακοινώσεις ΠΔΜ/ΚΕΔΙΒΙΜ, ρεπορτάζ ΕΡΤ, τοπικός Τύπος, Γιορτές της Γης 2025.

Η υφιστάμενη φάση έθεσε τις βάσεις για έναν **εκπαιδευτικό κόμβο υφαντικής** στη Βλάστη, με δυνατότητες διασύνδεσης με δημιουργικές βιομηχανίες και δράσεις τουρισμού εμπειρίας και κοινωνικής επιχειρηματικότητας.

Β. Ο Δήμος Εορδαίας αιτείται:

1. **Συνέχιση και επέκταση** του προγράμματος λειτουργίας του “Σουηδικού” για την περίοδο **2025–2028**, με χρηματοδότηση κατά προτεραιότητα μέσω:
 - ο **ΕΣΠΑ 2021–2027** (ΠΕΠ Δυτικής Μακεδονίας — Άξονες: πολιτισμός, δημιουργική οικονομία, δεξιότητες/δια βίου μάθηση),
 - ο **Τομεακά Προγράμματα** (π.χ. ΥΠΠΟΑ για πολιτιστικές υποδομές, ΥΠΑΝ για δημιουργική οικονομία),
 - ο **Ταμείο Ανάκαμψης** (συνέχιση/επέκταση τρέχουσας πράξης),
 - ο **Ιδιωτικές χορηγίες & ΣΔΙΤ μικρής κλίμακας** (εταιρική Κοινωνική Ευθύνη).
2. **Θεσμική θωράκιση** της συνεργασίας Δήμου–ΠΔΜ (ΚΕΔΙΒΙΜ) με **Προγραμματική Σύμβαση** για:
 - ο ετήσιο πρόγραμμα σπουδών/σεμιναρίων,
 - ο θερινά σχολεία & residencies δημιουργών (καλλιτεχνικές φιλοξενίες),
 - ο τεκμηρίωση/ψηφιοποίηση μοτίβων και τεχνικών,
 - ο προβολή/εξωστρέφεια (εκθέσεις, συμμετοχή σε δίκτυα).
3. **Δημιουργία “Ζωντανού Εργαστηρίου Υφαντικής Βλάστης”** ως σημείου αναφοράς για τη Δυτική Μακεδονία, με διασύνδεση με Νεστόριο/Καστοριά (ταπητουργία) και λοιπές δομές του δικτύου του ΥΠΠΟΑ.

Επιπλέον, ζητούμε την ένταξη και χρηματοδότηση των εξής **συμπληρωματικών εργασιών** ώστε να καταστεί το “Σουηδικό” πλήρως λειτουργικό:

1. Αποκατάσταση βοηθητικών χώρων φιλοξενίας

- ανακαίνιση/ενίσχυση κελύφους (υγρασία, κουφώματα, θερμομόνωση),
- Η/Μ αναβαθμίσεις (θέρμανση/ψύξη υψηλής απόδοσης, αερισμός, φωτισμός, πυρασφάλεια),
- διαμόρφωση **θαλάμων φιλοξενίας** φοιτητών/εκπαιδευτικών (κλίνες, μικρές κουζίνες κ.τ.λ.),
- δημιουργία **κοινόχρηστων χώρων μελέτης και πλυντηρίου/στεγνωτηρίου**,
- προσβασιμότητα ΑμεΑ (ράμπες, WCs), σήμανση/wayfinding δίγλωσση (σύστημα προσανατολισμού και κατεύθυνσης).

2. Διαμόρφωση περιβάλλοντος χώρου

- ανάπλαση αυλής (σκίαση, καθιστικά-κερκίδες, υπαίθριο “loom yard” για επιδείξεις), π.χ. μια διαμορφωμένη αυλή με στέγαστρο, εξοπλισμένη με παραδοσιακούς αργαλειούς και πάγκους, με χώρο για κοινό και σημεία ερμηνευτικής σήμανσης (πινακίδες με ιστορικά στοιχεία, QR codes και βίντεο), όπου θα φιλοξενοούνται καλλιτέχνες, οι οποίοι θα δουλεύουν μπροστά στο κοινό,
- φυτεύσεις με ανθεκτικά, αυτοφυή είδη (χαμηλή κατανάλωση νερού),
- φωτισμός ασφαλείας, περιμετρική πυροπροστασία, οριοθέτηση,
- χώροι στάθμευσης/φορτοεκφόρτωσης,
- υποδομές **υπαίθριων εργαστηρίων/εκδηλώσεων** (ρεύμα, αποθήκευση),
- αστικός εξοπλισμός και **ενοποιημένη αισθητική ταυτότητα** (πινακίδες ερμηνείας ιστορίας του “Σουηδικού”).

3. Ψηφιακές/μουσειοπαιδευτικές παρεμβάσεις (low-cost, high-impact)

- σταθμοί προβολής με αρχειακό υλικό,
- QR με την περιπατητική διαδρομή «Από το μαλλί στο υφαντό»,
- μικρή μόνιμη έκθεση εργαλείων/μοτίβων & shop εκπαιδευτικών προϊόντων.

Γ. Αναμενόμενα Οφέλη από τη συνέχιση και ολοκλήρωση των εργασιών του “Σουηδικού” στη Βλάστη

Η συνέχιση και ολοκλήρωση του προγράμματος δεν αφορά μόνο την αναζωογόνηση ενός ιστορικού κτηρίου στη Βλάστη, αλλά λειτουργεί ως **μοχλός ανάπτυξης και εξωστρέφειας** για ολόκληρη την περιοχή. Συγκεκριμένα περιλαμβάνει:

A. Πολιτιστική και Εκπαιδευτική Διάσταση

- Δημιουργία **ζωντανού κέντρου υφαντικής και χειροτεχνίας**, που συνδέει την τοπική παράδοση με τη σύγχρονη δημιουργία.
- Προσφορά **εκπαιδευτικών ευκαιριών** σε φοιτητές, ερευνητές και κατοίκους της Εορδαίας μέσα από σεμινάρια, θερινά σχολεία και residencies δημιουργών.
- **Διαφύλαξη και ανάδειξη της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς** της περιοχής, με τεκμηρίωση και ψηφιοποίηση μοτίβων και τεχνικών που μπορούν να χρησιμοποιηθούν και σε διεθνή δίκτυα πολιτιστικής κληρονομιάς.

B. Τουριστική και Οικονομική Ανάπτυξη

- Προσέλκυση **πολιτιστικού και εκπαιδευτικού τουρισμού** (φοιτητές, ερευνητές, καλλιτέχνες, επισκέπτες από Ελλάδα και εξωτερικό).
- Δημιουργία **συμπληρωματικών εισοδημάτων** για τους κατοίκους της Εορδαίας μέσω φιλοξενίας, εστίασης, ξενάγησης, τοπικών προϊόντων.
- Ενίσχυση του **brand της Βλάστης και της Εορδαίας** ως προορισμού δημιουργικής οικονομίας και εμπειρίας.

- Σύνδεση με άλλες διαδρομές πολιτιστικού τουρισμού της Δυτικής Μακεδονίας και ένταξη της περιοχής σε ένα **ευρύτερο θεματικό δίκτυο** χειροτεχνίας και πολιτισμού.

Γ. Κοινωνική Συνοχή και Τοπική Ανάπτυξη

- Δημιουργία **νέων δεξιοτήτων** για νέους και γυναίκες της περιοχής, δίνοντας εναλλακτικές ευκαιρίες απασχόλησης σε έναν τόπο που έχει πληγεί από την απολιγνιτοποίηση.
- Ενίσχυση της **κοινωνικής επιχειρηματικότητας** και πιθανότητα ίδρυσης συνεταιρισμών ή μικρών επιχειρήσεων γύρω από την υφαντική και τα παράγωγά της.
- Προώθηση της **διαγενεακής συνεργασίας** (μεταφορά γνώσης από μεγαλύτερες γυναίκες που κατέχουν την παράδοση προς τους νεότερους).

Δ. Περιβαλλοντικά και Αναπτυξιακά Οφέλη

- Ανάδειξη της υφαντικής μέσα από **φυσικά υλικά** (μαλλί, φυτικές βαφές), σε αρμονία με την **κυκλική οικονομία** και τις αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης.
- Διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου με σεβασμό στο φυσικό τοπίο της Βλάστης, που αναβαθμίζει την **ποιότητα ζωής κατοίκων και επισκεπτών**.
- Δημιουργία «loom yard» και υπαίθριων χώρων δράσης, που θα ενισχύσουν την **τουριστική εμπειρία** και θα αποτελέσουν σημείο αναφοράς για φεστιβάλ, εκδηλώσεις και εκπαιδευτικά προγράμματα.

Με λίγα λόγια, το **“Σουηδικό” Εργαστήριο Υφαντουργίας** μπορεί να αποτελέσει:

- **Κέντρο πολιτιστικής παραγωγής** για την Εορδαία,
- **Πόλο τουριστικής έλξης** για τη Δυτική Μακεδονία,
- **Μοχλό κοινωνικής και οικονομικής αναγέννησης** μετά την απολιγνιτοποίηση.

Με βάση τα ανωτέρω, **παρακαλούμε** για:

1. την **έγκριση συνέχισης** του προγράμματος 2025–2028,
2. την **ένταξη** των ανωτέρω εργασιών υποδομών σε κατάλληλο χρηματοδοτικό εργαλείο (ΕΣΠΑ/ΤΑΑ/άλλο),
3. τη **σύσταση Ομάδας Έργου** (ΥΠΠΟΑ–ΠΔΜ–ΠΔΜ/ΚΕΔΙΒΙΜ–ΠΔΜ/Σχολή Καλών Τεχνών–Δήμος Εορδαίας) για τον επιχειρησιακό σχεδιασμό.

Είμαστε στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε διευκρίνιση και συνεργασία.

Με εκτίμηση

Ο Δήμαρχος Εορδαίας

Παναγιώτης Ν. Πλακεντάς

Εσωτερική Κοινοποίηση

1. Φουρκιώτης Νικόλαος, Αντιδήμαρχος
2. Χατζηιωαννίδης Χρήστος, Αντιδήμαρχος
3. Πράπα Αναστασία, Δημοτική Σύμβουλος
4. Κοινότητα Βλάστης, Πρ. Ιωάννης Τζιούμαρης